

Veiledning og tilleggsoppgaver til kapittel 10 i *Her bor vi 2*

Generelle kommentarer til kapittel 10 *Hva gjør du i fritida?*

Fritid er et viktig tema. Mange deltakere kjenner ikke begrepet hobby eller fritidssysse, da tanken på å gjøre noe ”unyttig” bare for å kose seg, virker fremmed og meningsløs. Andre igjen, kjenner godt til dette begrepet.

For noen foreldre er barnas og ungdommenes fritid og fritidsaktiviteter noe som kan være ukjent og virke skremmende. Det barna gjør utenfor husets fire vegger er utenfor foreldrenes kontroll, og dersom foreldrene ikke føler seg veldig trygge på det norske samfunnet, kan barnas muligheter for fritid og fritidsaktiviteter bli innsnevret.

Mange voksne er medlemmer i ulike lag og foreninger. Ca. 80 % av befolkningen er med i en eller flere organisasjoner, og hele 50 % er aktive medlemmer. Foreldre er ofte med som frivillige hjelpere i forbindelse med barns og ungdoms organiserte fritidsaktiviteter. En stor del av mange voksnes sosiale liv utspiller seg på disse arenaene. Voksne innvandrere er i stor grad fraværende på de samme arenaene, noe som gjør at ”naturlige møteplasser” mangler mellom majoritets- og minoritetsbefolkning.

Det er viktig å fokusere på hvilke lag og organisasjoner som finnes i lokalmiljøet, både for barn, ungdom og voksne. Hvilke andre institusjoner finnes (bibliotek, kino, teater, ungdomsklubber, kulturskole ...), og hvordan kommer man i kontakt med disse?

I kapittel 10 i boka er det foto fra ulike fritidsaktiviteter. Bruk dem til å snakke om fritidsaktiviteter for voksne. Har voksne fritid? Er det forskjell på kvinner og menn? Hva finnes av tilbud på hjemstedet? Er det dyrt å delta i organiserte fritidsaktiviteter? Hvordan melder man seg på? Hvis det er mulig, kan en se sammen på internett og finne informasjon om dette.

Fotografiene kan også brukes til å bygge opp deltakernes vokabular.

Grammatikk

Som-setninger er nok de leddsetningene som faller vanskeligst for mange av dem som skal lære norsk. *Som* er en subjunksjon, men står også i stedet for et ord som logisk hører hjemme i leddsetningen:

Vi har en lærer. Jeg liker *henne*.

Vi har en lærer *som* jeg liker.

Vi har en lærer. *Hun* heter Vibeke.

Vi har en lærer *som* heter Vibeke.

Slike adjektiviske setninger kan variere mye fra språk til språk. En vanlig feil på norsk er at man ikke sløyfer objektet og får setninger som: *Vi har en lærer som jeg liker henne.*

En annen vanlig feiltype er at *som* sløyfes: *Vi har en lærer heter Vibeke.*

På norsk kan *som* sløyfes bare når det ikke er subjekt i leddsetningen: *Vi har en lærer (som) jeg liker.*

Komparasjon med *mer* og *mest* og også nevnt. Noen adjektiv kan kompareres med *mer* og *mest* som alternativ til den vanlige bøyningen med *-ere* og *-est*:

tålmodig – *tålmodigere* – *tålmodigst*

tålmodig – *mer tålmodig* – *mest tålmodig*

Noen adjektiv kan bare bøyes med *mer* og *mest*. Det gjelder i første rekke alle partisipper (*spennende, utslitt*) og dessuten lange ord som ender på –isk (*økonomisk, sympatisk*).

Kommentarer til diskusjonsoppgavene i boka

Om oppgave 11

Mange mennesker over hele verden er i dag brukere av internett, både barn, ungdom og voksne.

Mennesker i alle aldre bruker mer tid foran skjerm (datamaskin, TV, lerret ...) enn før, og mange av oss beveger oss for lite. Barn og unge får også langt mindre mosjon enn tidligere. Dette kan få negative konsekvenser for folkehelsen.

Mye av det vi får tilgang til på nettet er bra, men det er også mange fallgruver der. For foreldre som kanskje ikke forstår språket på de nettsidene barna deres er inne på, kan nok nettbruken virke litt skremmende. Det er viktig å presisere at foreldre har rett til å kontrollere hva barna deres driver med på internett.

Om oppgave 12 og 17

Se de generelle kommentarene.

Om oppgave 18

Se de generelle kommentarene. Mange foreldre er generelt utrygge på barnas ferd i det norske samfunnet. Det er viktig at foreldre får god kjennskap til tilbud i lokalmiljøet og at de vet hva som faktisk skjer i regi av de ulike aktørene.

Det er mulig at det vil komme fram ulike forventninger til hvordan gutter og jenter kan disponere fritiden sin. Kanskje det er lettere å forvente at jenter skal hjelpe til med husarbeid og barnepass?

Kommentarer til tilleggsoppgavene

Om oppgave 10.1

Drilling av *som*-setninger. Lag gjerne flere tilsvarende setninger i fellesskap, i grupper eller to og to.

Setningene kan også gis som en skriftlig oppgave. Da klippes den ene kolonnen bort før utdeling, og deltakerne skriver så ned den setningen som er klippet bort.

Om oppgave 10.2

Problemstillingen i dette rollespillet er nok ikke like aktuell i alle grupper, men rollespillet kan være interessant likevel. Det er viktig å snakke i gruppa etter rollespillet. Hvilke løsninger kom familien fram til? Ble løsningen funnet i fellesskap eller var det noen som banket den i gjennom? Hvorfor er foreldrene redde? Kan man gjøre noe for å berolige foreldrene?

Om oppgave 10.3

Drilling av adjektiv i komparativ og superlativ.

Lag gjerne flere tilsvarende setninger i fellesskap, i grupper eller to og to.

Oppgaven kan også gjøres som en muntlig oppgave ved at den kopieres opp på en transparent og at setningene leses individuelt eller i kor.

Om oppgave 10.4

For noen deltakere/grupper er det nyttig å trene på å kjenne igjen de viktigste ordklassene.

Oppgaven kan gjøres i fellesskap i gruppa, som pararbeid eller individuelt.

Oppgave 10.1 Lag setninger med som

Astrid har en katt. Den er grå.

Astrid har en katt som er grå.

Martin bor i et hus. Det er nytt.

Martin bor i et hus som er nytt.

Bekal har ei jakke. Den er rød.

Bekal har ei jakke som er rød.

Ahmed spiser ei kake. Den er god.

Ahmed spiser ei kake som er god.

Alexander har en bil. Den er hvit.

Alexander har en bil som er hvit.

Fatima har en rød kjole. Den er fin.

Fatima har en rød kjole som er fin.

Milli har ei datter. Hun er elleve år.

Milli har ei datter som er elleve år.

John leser en bok. Den er tykk.

John leser ei bok som er tykk.

Bjørnen har en hale. Den er kort.

Bjørnen har en hale som er kort.

Norge er et land. Det ligger i Europa.

Norge er et land som ligger i Europa.

Oppgave 10.2 Rollespill

Dere er en familie med mor, far, datter (16 år) og sønn (14 år).

Barna vil gjerne gå i ungdomsklubben sammen med klassekameratene sine. Dere sitter rundt middagsbordet og diskuterer.

Du får en rolle av læreren din. Spill situasjonen. Blir dere enige?

Mor:

Du er litt skeptisk til at barna går i ungdomsklubben. Du kjenner ikke så mange ungdommer, men du synes at mange av ungdommene du ser på gata har stygge klær.

Du synes ikke de har respekt for voksne heller.

Men kanskje de kan få lov hvis sønnen deres passer på dattera deres?

Far:

Du synes det er greit at sønnen din går i ungdomsklubben, men du vil ikke at datteren din skal gå dit. Jenter skal være hjemme om kvelden.

Du tenker også på hva naboene vil si hvis de ser at datteren din er sammen med gutter.

Datter:

Du vil gjerne gå i ungdomsklubben. Mange av vennene dine går der.

Du synes at moren og faren din ikke forstår deg.

Tror de at du vil gjøre noe galt i ungdomsklubben?

Sønn:

Du vil gjerne gå i ungdomsklubben sammen med vennene dine.

Men du vil absolutt ikke passe på søstera di. Hun er eldre enn deg og kan passe seg selv.

Oppgave 10.3 Adjektiv

Skriv riktig ord:

pen	Er rødt <u>penere</u> enn blått, synes du?
billig	Er fisk _____ enn kjøtt?
sunn	Er epler _____ enn sjokolade?
redd	Er hunden _____ enn katten?
fin	Er høsten _____ enn våren?
mørk	Er sommeren _____ enn vinteren?
høy	Er Petter _____ enn Ali?
god	Er kaffe _____ enn te?
stor	Er Norge _____ enn Russland?
liten	Er Danmark _____ enn USA?

Skriv riktig ord:

flink	Hvem er <u>flinkest</u> , Mette eller Ibrahim?
tykk	Hvem er _____ Anja eller Bente?
dyr	Hva er _____, brød eller melk?
lys	Hvem er _____, Magne eller Juan?
viktig	Hva er _____, lekser eller fritid?
lett	Hva er _____, norsk eller matematikk?
varm	Hvor er det _____, i Indonesia eller i Norge?
liten	Hva er _____, en mus eller en elefant?
god	Hva er _____, is eller kake?
stor	Hva er _____, Italia eller Brasil?

Oppgave 10.4

Sett substantivene, verbene og adjektivene på riktig plass:

ungdomsklubb – alene – bite – ensom – farlig – delta – fritida – kjenner –
gratis – fisket – bibliotek – mistet – gøy – servere – pannekake – tegner –
tålmodig – eventyr – syr – politisk – arbeidssom – lånekort – misforstå –
rotete – vikariatet – ryddet – hodepinen – kunder – sulten – sjef

Substantiv

Verb

Adjektiv

ungdomsklubb

bite

alene
